

מבוטלת היא תיבטל אי אפשרי בה לא אמר כלום –

“It is מבוטל, it should be בטל, I do not want it”; nothing meaningful was said

OVERVIEW

In ¹ the מסכת כריתות גמרא quotes ריש לקיש who maintains that if a person received a gift and said **בה אי אפשרי** the דין is that it is **הפקר** and whoever wants can acquire it. The גמרא there quotes the מימרא of רב ששת in contradiction to the opinion of ר"ל. However, the גמרא in כריתות quotes ר"ש in the opposite manner of how he is quoted here. In the כריתות גמרא quotes ר"ש as saying: **‘מבוטלת היא תיבטל אי אפשרי בה דבריו קיימים בטלה היא אינה מתנה לא אמר כלום’**. The גמרא there continues to explain the contradiction between ר"ל and ר"ש by interpreting the phrase of ר"ש that **‘אי אפשרי בה דבריו קיימים’** to mean that the gift reverts to the original owner, as opposed to ר"ל who maintains that it becomes **הפקר**. תוספות will offer three explanations to resolve this difficulty.

תוספות has a difficulty with the reading of our text:

תימה דבפרק בתרא דכריתות (דף כד, א) גרסינן איפכא –

It is astounding! For in the last פרק of כריתות the text reads the opposite of how it is read here. In כריתות the text reads:

מבוטלת היא תיבטל אי אפשרי בה דבריו קיימים בטלה היא אינה מתנה לא אמר כלום.

If the recipient of the gift said **‘מבוטלת היא תיבטל אי אפשרי בה’** then **his words are substantiated** and the gift is **בטל**. However if he said **אינה or בטלה היא** then it is as if **he said nothing** and the מתנה is valid. This is the exact opposite of the way it is written here that **‘מבוטלת היא תיבטל אי אפשרי בה לא אמר כלום’**, but if he said **‘בטלה היא אינה מתנה דבריו קיימים’**.

תוספות anticipates a possible solution and rejects it:

ואי אפשר למיגרס התם כדהכא –

And it is impossible to change the text there that it be like the text here².

Perhaps there was a mistake in the text there, and really it should read as the text here reads.

---

¹ כריתות כד, א.

² תוספות did not entertain that perhaps the text here is incorrect. Here we have a contradiction between the ברייתא that states **דבריו קיימים** בטל הוא, which indicates that **משמע** דליבטיל משמע and the מימרא which states **בטל** מעיקרא משמע. We (seemingly) cannot change the גירסא of the

rejects this possibility:

דהתם פריך מינה אדריש לקיש –

For there in כריתות מס' the גמרא asks from this מימרא of רב ששת on ר"ל.

- כריתות in גמרא now refers to the תוספות

דאמר הנותן מתנה לחברו ואמר הלה אי אפשרי בה כל הקודם בה זכה –

Where ר"ל said: someone who gives a gift to his friend and the recipient said I have no desire for it; the דין is whoever takes it first, acquires it. The article is הפקר until someone is קונה it. This statement of ר"ל contradicts the statement of this מימרא, where it says –

ורב ששת קאמר דאי אפשרי בה דבריו קיימים מאי לאו דבריו קיימים והדרה למרה –

And רב ששת states that when the recipient says בה אי אפשרי his words are substantiated. The גמרא continues; ‘**does not** the phrase דבריו קיימים mean; **and the gift reverts back to the original owner**’. This is in contradiction to ר"ל who states that when the recipient says בה אי אפשרי, it does not revert to the original owner, but rather (the recipient acquires it and in turn) makes it הפקר. This concludes the quote from the גמרא. It seems quite clearly that the דין of בה אי אפשרי according to רב ששת is that אי אפשרי בה לא אמר that גמרא exactly the opposite from the way it is read in our דבריו קיימים, כלום.³

offers a possible answer:

ומיהו לספרים דגריס התם והכא אי אפשרי בה בטלה היא אינה מתנה דבריו קיימים –

However according to some of the texts there (in כריתות) and here where it reads as follows: בה אי אפשרי together with מתנה היא אינה בטלה in all these cases (including בה אי אפשרי) דבריו קיימים;⁴ according to this text –

אתי שפיר –

It comes out fine. Everything fits; here we pose the contradiction from the ברייתא where בטל היא is considered future tense, to the statement of ר"ש that by בטלה היא we say אי אפשרי בה from ר"ל in כריתות we ask on ר"ל that by בטלה היא we say אי אפשרי בה together with מתנה היא אינה בטלה in all these cases (including בה אי אפשרי) דבריו קיימים; according to this גירסא which (according to this גירסא) is גמרא and דבריו קיימים.

(See however later in this תוספות. (See however later in this תוספות.)

³ We cannot be גורס there like here, that אי אפשרי בה לא אמר כלום; for the גמרא there clearly states there that the question is based on the fact that רב ששת said דבריו קיימים (by אי אפשרי בה) which means להדרה למרה, and not that it becomes הפקר like ר"ל states. Since by the phrase אי אפשרי בה there in כריתות, we say דבריו קיימים, it follows suit that the phrases מבוטלת היא תיבטל which are joined (here and there) with אי אפשרי בה it is also דבריו קיימים. The opposite of how it is written here in גיטין.

⁴ This גירסא moves אי אפשרי בה from being the last case of the phrase where כלום לא אמר and instead it is inserted as the first case of the phrase דבריו קיימים

אי אפשי בה asks a question on this גירסא of the מימרא of רב ששת. It now reads that בה states that ביטול הגט of ברייתא and in the לשון עבר which indicates that it is a דבריו קיימים לשון עתיד which indicates that it is a דבריו קיימים.

והא דלא מקשה מאי אפשי בה כמו שמקשה אבטילה⁵ -

And the reason the גמרא did not pose the contradiction of אי אפשי בה just as the גמרא poses the contradiction of בטלה -

answers: תוספות

משום שפשוט לו דהאי דדבריו קיימים באי אפשי בה היינו משום דהוי לשון הפקר -
אי אפשי בה when he said **דבריו קיימים** that the reason **הפקר** גמרא **was certain** for the לשעבר אי אפשי means אי אפשי is an **expression of הפקר**, but not because אי אפשי means that it reverts to the original owner -

כדמתרץ בכריתות לריש לקיש -

As the גמרא answers in כריתות according to ר"ל. The גמרא there concludes that there is no contradiction between ר"ש and ר"ל; when רב ששת said that אי אפשי בה דבריו it did not mean that it reverts to the original owner, but rather that it becomes הפקר for the recipient was קונה the מתנה and was מפקיר it by saying בה אי אפשי. Our גמרא here assumes that initially; the reason that אי אפשי בה by מתנה, we say דבריו קיימים is not because אי אפשי is a לשון עבר, but rather it is a לשון הפקר לעתיד⁷.

however is not satisfied with this explanation: תוספות

מיהו גירסא זו אינה ברוב ספרים -

However we do not find this text in most גמרות. Rather the case of אי אפשי בה is placed together with מבוטלת היא תיבטל where in גיטין we say כלום לא אמר; and in מסכת דבריו קיימים it says just the opposite that in these three cases כריתות

offers a different explanation: תוספות

ורבינו יצחק אומר שיש ליישב כאן גירסא דכריתות -

⁵ In the ברייתא it says דבריו קיימים since it is a לשון עתיד and רב ששת says that מתנה בה דבריו that it is a לשון עבר. The same question applies to אי אפשי בה, in the ברייתא it is a proper לשון (לשון עבר) - מתנה בה דבריו קיימים meaning that it is no מתנה בה (לשון עבר). ר"ש says that דבריו קיימים (לשון עתיד).

⁶ According to this גירסא of: אי אפשי בה, there is a difference, as to what דבריו קיימים means, between אי אפשי בה (that the מתנה becomes הפקר) and מתנה בה (where it reverts to the original owner).

⁷ There is no contradiction between the ברייתא and ר"ש concerning אי אפשי בה. The ברייתא, which states that אי אפשי בה במתנה דבריו because it is a לשון עתיד, is the same as ר"ש saying אי אפשי בה דבריו קיימים since it is a לשון הפקר לעתיד. The only contradiction is from גט by בטל הוא to גט by בטלה היא, because מתנה בה בטלה היא is not a לשון הפקר. It can only be דבריו קיימים if it is a לשון עבר, meaning that he never intended to receive the מתנה.

And the ר"י says we can correctly insert here in גיטין מס', the text of מס' בטלה היא אינה מתנה לא אמר כלום כריתות. Our text can read as their text does; namely that

Seemingly if we are גורס how do we infer that בטלה is a לישון עבר? The understanding until now was that the מתנה can be בטל only if בטל הוא is a לישון עבר, for then he is stating that he never accepted the מתנה. If בטל הוא is a לישון עתיד, then it is meaningless for once he received the מתנה he cannot nullify it. However the ר"י is גורס here that בטלה היא לא אמר כלום and nonetheless the גמרא infers from this that בטל is a לישון עבר. This contradicts our previous assumption. תוספות will now explain that if we are גורס לישון עבר that בטל הוא proves that בטלה היא לא אמר כלום.

ודייק דבטל מעיקרא משמע מדקתני בטלה היא אינה מתנה לא אמר כלום –

And the גמרא infers that the term בטל means that it is initially בטל; and not that it should be בטל, since it was taught that if the recipient said בטלה היא or מתנה it is meaningless, and the recipient owns the מתנה, that proves that – לישון מעיקרא היא בטלה

דאי ליבטל משמע להבא אם כן היו דבריו קיימין והוי הפקר וכל המחזיק בה זכה –
For if the term בטלה היא indicates the future tense, that the מתנה should be בטל, then his words should be enacted and the מתנה should be הפקר⁸ and whoever seizes it acquires it⁹ –

אבל השתא דמעיקרא משמע הרי הוא כאומר על כל מתנות –
However, now that we say that the term בטלה היא means that initially the gift is בטל it is understood why לא אמר כלום, for it is as if one said concerning any gift –

שאדם נותן לחברו וזוכה בהן שאינן מתנות –
Which a person gives to his friend and the recipient acquires them, and one would remark that they are not gifts; it would be a meaningless statement¹⁰

דכאן נמי זוכה¹¹ בהו ולכך לא אמר כלום –
For here too where he himself is the recipient, he acquire(s)[d] the gift, and therefore his saying בטלה היא is a meaningless statement¹². Once a person acquires a gift he cannot void the gift.

⁸ הפקר now disputes his previous assumption that the terms בטלה היא or מתנה אינה cannot effect a הפקר. תוספות asserts in this interpretation that if בטלה היא would be a לישון עתיד the מתנה would indeed become הפקר. The fact that לא אמר כלום indicates that it is a לישון עבר therefore it surely cannot effect a הפקר.

⁹ See 'Thinking it over' # 1.

¹⁰ See 'Thinking it over' # 2.

¹¹ In גירסא תוספות הרא"ש is 'זכה'.

¹² תוספות disputes רש"י's interpretation (as well as original assumption) that if בטלה היא is a לישון עבר there would be no מתנה; it would be considered that he admitted that he never accepted it. (לשעבר)

ר"י anticipates a question on the פשט of the תוספות

והאי דקאמר שתי לשונות משמע ולישנא דמהני בה קאמר –

And concerning this what the גמרא says that the term בטל(ה) **can have two interpretations**; past and future **and** the person intends to say the expression that is effective -

לא דמהני דבריו במתנות קאמר –

We do not mean that his words are effective to be מבטל the מתנות; for on the contrary we are saying that בטלה היא by מתנה is אמר כלום; לא אמר כלום; how can we say that he is saying לישנא דמהני בה קאמר?!

אלא דמהני היינו לשון הטוב לו דטוב לו שיתבטל הגט וטוב לו שלא יתבטל המתנה –
Rather with the expression לישנא דמהני בה קאמר we mean to say, **the expression that is beneficial for him**; not that is effective; **for it is beneficial for him that the גט should be בטל** and it is beneficial for him that the מתנה should not be בטל, but rather that it should belong to him.

has a question on this last assumption that לישנא דמהני does not mean the לשון that will be effective, but rather לישנא דמהני means the לשון that is beneficial for him. Therefore concerning גיטין since we maintain that בטל הוא is a valid ביטול and the גט is nullified, we may infer from this that it is beneficial for the husband that she not be divorced.

והא דמשמע בריש פרק האומנים (בבא מציעא דף ע"ב, ב) –

And that what the גמרא seems to imply in the beginning of פרק האומנים –

דחשיב עילוי לבעל מה שממהר הגט לחול –

That it is considered beneficial to the husband that the גט become effective faster rather than it being postponed. This is in contradiction to our understanding that it is beneficial for the husband that there be no גט (and certainly not that it should be effective sooner) -

will now show how from the גמרא in האומנים we infer that it is beneficial to the husband that the גט become effective faster.

דאמרינן בשלמא אי איתמר איפכא –

For the גמרא there says the proof would be justified¹³ if it was taught in the reverse; namely -

¹³ The גמרא there (and in סב, ב, גיטין דף ע"ב, ב) is attempting to derive from a statement of רב נחמן whether a person speaking to someone's agent completely trusts the words of an agent, or he is suspicious that the agent may have altered the original charge of the principal, which may be detrimental to this person's own interest.

התקבל לי גיטי¹⁴ ואשתך אמרה הבא לי גיטי¹⁵ והוא אומר הילך כמה שאמרה –
A woman said to a בעל **receive my גט**; The בעל however told the שליח **however** **‘your wife said ‘bring me my גט’**, and the husband said after hearing the שליח's statement: **‘take it the way she said’**. If this would have been the case, and concerning this case –

ואמר רב נחמן כיון שהגיע גט לידו מגורשת אלמא אעיולא דידיה סמיק¹⁶ –
נ would have said as soon as the גט reached the שליח's **hand she is** **מגורשת** then we would be able to prove from נ's statement that **that he** **relies on that which is beneficial for him.**¹⁷ We see from that גמרא that it is beneficial for the husband that the wife be divorced. This contradicts our explanation here that it is beneficial for the husband that the גט be voided.

answers: תוספות

התם ודאי שרוצה לגרשה חשיב ליה עיולא –
There in ב"מ where he wants to divorce her, it is certainly considered **beneficial** for the husband that she become divorced immediately -

אבל כאן שמגלה דעתו שחפץ בביטולו היינו עיולא דידיה¹⁸ –
However, here in our גמרא where his intention is known that the husband **desires the nullification** of the גט, **his benefit is** that the ביטול take effect.

will now offer רש"י's resolution of this apparent contradiction: תוספות

ורש"י פירש בכריתות (דף כד, א) דגרסינן התם כמו בשמעתין –
And רש"י explained in כריתות that the text there reads as **the text here** in גיטין; that 'אי אפשרי בה לא אמר כלום' and nevertheless there is a contradiction to what ריש לקיש said that זכה כל הקודם בה ששם רב said from what אי אפשרי בה כל הקודם בה זכה ריש לקיש said that זכה כל הקודם בה. Seemingly the גמרא should have contradicted ר"ל from what ר"ש said concerning אי אפשרי בה. However the גמרא there clearly contradicts ר"ל from the statement קיימים, which ר"ש said (there as well as here)

¹⁴ This means, be a שליח לקבלה that as soon as the בעל gives you the גט, I will be divorced.

¹⁵ This means that she did not appoint me as a שליח לקבלה but only a שליח להולכה and the woman will be divorced only when she herself receives the גט.

¹⁶ The actual text in the גמרא there reads 'אלמא דאדיבורא דידיה סמיק'. See נחלת משה.

¹⁷ The fact the husband said 'take it the way she said', indicates that he suspects that she may have made him a שליח לקבלה. The fact that she is מגורשת immediately, tells us that the intent of the בעל is that if she indeed made him a שליח לקבלה, then that is what the בעל wants – it is עיולא דידיה, for his benefit that she becomes divorced immediately.

¹⁸ However by מתנה even if he is stating that he is מבטל the מתנה, nevertheless we assume that it is beneficial for him to receive it. This is also indicated by the fact that he used the expression **בטלה היא**, which can be interpreted למפרע which cannot nullify the מתנה.

concerning בטלה היא אינה מתנה

there רש"י quotes תוספות:

– ולא פריך מאי אפשרי בה דלא אמר כלום –

The **אי אפשרי בה** **from** **ר"ל** **the statement of** **ר"ש** **that** **does not contradict** **גמרא** **is meaningless.** This seemingly is in contradiction to **ר"ל** who says it is not meaningless but rather if he said **אי אפשרי בה** it becomes הפקר. The reason the **גמרא** does not feel that it is a contradiction is –

– **דכי אמר ריש לקיש במתנת מטלטלין** –

For when did **ר"ל** **say that by** **אי אפשרי בה** **it is** **הפקר**, **only when it was a gift of movable** items, not real estate -

– **דכיון דאתו לידיה הוי אי אפשרי לשון הפקר ומפקירם** –

For since it came into the recipient's **possession**; that is the method whereby מטלטלין are gifted, **therefore** the term **אי אפשרי** **is an expression of** **הפקר**¹⁹ and the recipient **makes** the gift of מטלטלין, which he acquired,

– **אבל זה לא הפקיר את השדה אלא אומר איני חפץ שתהא המתנה קיימת** –

However, by the case of שטח it was a gift of קרקע, it was never in the possession of the recipient, he merely received a מתנה שטר. Therefore when he said **אי אפשרי בה** **he did not intend to be מפקיר the field; rather he says I do not wish that this gift be valid.** He is declining the שטר מתנה which was given to him. This proclamation has no validity. He cannot nullify a שטר מתנה that he accepted by saying **אי אפשרי בה**, since **אי אפשרי בה** is in the future tense. Therefore there is no contradiction between the opinion of **ר"ל** concerning **אי אפשרי בה** (that it is **הפקר**) and the opinion of **ר"ש** concerning **אי אפשרי בה** (that אמר כלום). They both agree that it is in the future tense.

ר"ש and **ר"ל** explains what is the contradiction between **ר"ש** and **ר"ל**.

– **אלא מסיפא פריך דקתני בטלה היא אינה מתנה דבריו קיימים דלשעבר משמע** –

Rather the **contradiction** between **ר"ל** and **ר"ש** **is from the end of** **ר"ש**'s statement, **that he taught** if the recipient said **בטלה היא** or **מתנה היא** **his declaration is accepted**; meaning (assumedly) that the gift reverts back to the giver. The reason it reverts back to the giver is because the phrase **בטלה היא** **is to be understood in the past tense**; meaning -

– **ומודה שלא קיבלה לשם מתנה והודאת בעל דין כמאה עדים דמי** –

¹⁹ See רש"י that by מטלטלין we cannot say that **אי אפשרי** means that he is refusing the gift, for then he should merely return the item. This obviously cannot apply to a field. See 'Thinking it over # 4.

That the recipient admits that he never accepted the מתנה (and its implied field) as a gift, and the admission of a litigant is as valid as the testimony of a hundred witnesses. The גמרא there in כריתות continues:

מאי לאו דבריו קיימים והדרה למרה אלמא היכא דאהני דבריו הדרה למרה –

Does not the term דבריו קיימים mean that the gift reverts to the original owner; we surmise from the דין of ר"ש that wherever his statement (of dissatisfaction with the gift) is valid, the gift reverts to the owner; why then does ר"ל say that by אי אפשר בה it becomes הפקר?! It should also revert to the original owner even by מטלטלין²⁰.

ומשני לא דבריו קיימים ולא הדרה למרה –

And the גמרא there answers: No, the meaning of דבריו קיימים is that the מתנה becomes הפקר as ר"ל maintains²¹. It does not revert to the owner. There is no contradiction. This is the explanation of the סוגיא in כריתות according to רש"י.

continues quoting רש"י in כריתות, where רש"י anticipates a question on his interpretation:

והוא הדין דהוי מצי לתרוצי דההיא דריש לקיש כיון שכבר זכה הוי הפקר –

And he could just as well have resolved this apparent contradiction between ר"ל (who said אי אפשר בה) and ר"ש (who seemingly said that (בטלה היא הדרה למרה) by distinguishing between them that by the case of ר"ל since he already acquired the gift; it was physically in his possession therefore it can become הפקר since the recipient already acquired full ownership -

אבל בההוא דרב ששת דמודה שלא זכה בה מעולם הוי דמרה –

However by the case of ר"ש when he said בטלה היא; meaning that he admits that he never willingly acquired the gift then it belongs to the original owner and it does not become הפקר -

דכי יהיב איניש אדעתא דמקבלי לה מינה ואי לא לא הוי מתנה –

For when a person grants a gift it is with the express intent that it be accepted by the intended recipient and if the intended recipient is not

²⁰ We cannot answer that one may not compare מטלטלין and קרקע, as we said concerning the contradiction between the two אי אפשר בה. There אי אפשר בה was אמר כלום because it is קרקע and he is not being מפקיר the קרקע. Here by בטלה היא however it is דבריו קיימים (even though it is קרקע), why should אי אפשר בה be different.

²¹ See פני יהושע who explains that the reason דבריו קיימים is not because הפקר is בטל הוא but because he is a מפקיר. Rather it is הפקר since the original owner by his act of gifting removed himself from having any interest in the gift. The intended recipient, by saying בטל הוא which is a עבר לשון, claims that he never accepted the gift, therefore it is הפקר. See מהרש"א (הארוך) See 'Thinking it over' # 3.

accepting the gift **there is no gift** at all; it is as if it was never gifted and remains in the possession of the original owner²². This distinction would have been sufficient to resolve the contradiction and it was not necessary to change the meaning of דבריו קיימים from הדרה למרה to becoming הפקר.

רש"י continues and brings support that this distinction is valid:

דהכי משני התם אקושיא אחרינא –

For this is what the גמרא **answers there on a different question;** that a person grants a gift with the intent that the recipient keep it. Otherwise it is not a gift and reverts back to the original owner.

ומיהו השתא משני שפיר בלאו הכי –

However, for now this answer is valid regardless. We can accept the answer that דבריו קיימים means that it is הפקר.

כריתות in סוגיא based on the פירוש"י anticipates a difficulty on תוספות

ובתר הכי פריך מאומר לחברו דין ודברים אין לי על שדה זו וידי מסולקות הימנו -

And afterwards the גמרא **asks a question** on ר"ל who says that אי אפשר בה makes the object הפקר **from a case where one said to his friend I have no claims on this field and my hands are removed from it;** meaning I have no interest in the field; the ruling is –

לא אמר כלום –

It is a meaningless statement; it is not considered as an admission of any sorts that he relinquished this field. We see that the statements of די מסולקות הימנה or דו"ד אין לי בה do not make the property הפקר why should אי אפשר בה make it הפקר. This is the question on ר"ל. However according to רש"י it is not understood. רש"י maintained that we cannot compare מטלטלין where it is in his physical possession to קרקע. Here we see that the גמרא compares the two and points out the contradiction between them.

תוספות responds: There -

פריך שפיר משדה אמטלטלין דבשדה שהוא שלו איירי²³ כדפירש בקונטרס –

It is a proper contradiction even though it is **from a field to מטלטלין, for there we are discussing a field which originally belonged to him;** as רש"י **explained** there, that the case in question was where–

האומר לחברו שהוא שותף עמו –

²² See 'Thinking it over # 4.

²³ It was not a field that he is receiving now as a gift, but rather a field that he is presently the owner

The one who said to his friend זו על שדה זו, was a partner with him in the field. The speaker was the (partial) owner of the field, therefore -

דלא שייך למימר דעתו שלא תהא המתנה קיימת כמו בההיא דרב ששת -

It is not fitting to say that his intent when saying 'וכו' דין ודברים **was that the gift should not be effective like we say in the case of ר"ש**, where he is now first receiving the land as a gift. There it makes sense to say that **אי אפשי בה** means that he does not want the מתנה to be effective. In the case of 'דין ודברים וכו', however, it was his field all along therefore 'דין ודברים וכו' cannot imply that he does not want the gift, for there is no gift at all.

ריש לקיש continues to explain the question on תוספות

ואי לשון אי אפשי הוי הפקר במטלטלין אם כן ידי מסולקת הימנו -

And if the phrase 'אי אפשי' makes the מטלטלין, הפקר it should follow that the phrase 'ידי מסולקת הימנו' -

בשדה שלו הוי נמי הפקר שאי אפשר לומר שרוצה לומר בענין אחר -

If it was his field it should also be הפקר, for it is impossible to say that he had any other intention, when he said 'דין ודברים וכו' or 'ידי מסולקת הימנו', and we should not say 'לא אמר כלום' as the ברייתא actually says 'This is the question the גמרא asks that according to ר"ל -

ואמאי לא אמר כלום:

So why does the ברייתא say that his statement of 'דין ודברים וכו' is meaningless!²⁴

SUMMARY

Tosfos offers three solutions to resolve the contradicting גירסאות here and in רב ששת concerning the מימרא of מסכת כריתות.

A. According to the 'ספרים דגרסי' both texts read as follows:

'מתנה זו מבוטלת תיבטל לא אמר כלום אי אפשי בה בטלה היא אין מתנה דבריו קיימין'. In the דרה למרה therefore this contradicts ר"ל who maintains that **אי אפשי בה** makes it הפקר. This is resolved by stating that דבריו קיימין means that it is הפקר. However this is only in regards to **אי אפשי בה**, however concerning מתנה היא אינה בטלה, there it cannot mean הפקר; rather it means למרה.

²⁴ The גמרא there answers That the phrases 'ידי מסולקת כו' דין ודברים does not mean that he is relinquishing his ownership of the field but rather he is relinquishing his arguments or claims to the field, as opposed to 'אי אפשי בה', where it he clearly states he does not want the field itself, עיי"ש.

In גיטין we assume this conclusion of the גמרא in כריתות. Therefore we have a contradiction from the ברייתא which states that by בטל הוא the גט is בטל meaning that it is a לשון עתיד however by מתנה by בטלה היא דבריו קיימים והדרה because it is a לשון עבר to למרה. There is no contradiction between אי אפשר of the ברייתא which is a לשון עתיד and אי אפשר by מתנה, because we already assume what was said in כריתות that דבריו קיימים concerning אי אפשר means that it is הפקר.

B. כריתות that we are גורם in both places as we have it there in כריתות:
'מתנה זו מבוטלת תיבטל אי אפשר בה דבריו קיימים בטלה היא אינה מתנה לא אמר כלום'.
The contradiction in כריתות between ר"ל who maintains אי אפשר בה is הפקר דבריו who maintains אי אפשר is based on the assumption that דבריו (ספרים דגרסי) means דבריו (as explained in the הפקר) and not למרה means קיימים. The גמרא subsequently changes that דבריו קיימים means הפקר like ר"ל.
In גיטין the contradiction is from the ברייתא that indicates בטל הוא is a לשון עתיד, to שש"ט who states that לא אמר כלום. If בטלה היא is a לשון עתיד, it should become הפקר (means what is beneficial for him [receiving the gift], not what is effective [המתנה]).

C. גיטין that we are גורם in both places as we have it here in גיטין:
'מתנה זו מבוטלת תיבטל אי אפשר בה לא אמר כלום בטלה היא אינה מתנה דבריו קיימים'.
The contradiction in גיטין is from בטל הוא in the ברייתא which is a לשון עבר to למרה by מתנה which is a לשון עבר.
The contradiction in כריתות is between ר"ל who maintains that אי אפשר בה הוא, and שש"ט who maintains למרה והדרה למרה, הפקר, and שש"ט. According to ר"ל by בטלה היא it should also be הפקר. There is no contradiction between the אי אפשר of שש"ט and ר"ל who says that it is לא אמר כלום where we say אי אפשר בה, הפקר, because ר"ל is discussing מטלטלין and שש"ט is discussing קרקע.

THINKING IT OVER

1. The term דבריו קיימים can be understood to mean that it reverts back to the owner, or that it becomes הפקר. Why did תוספות choose here²⁵ the interpretation that דבריו קיימים means that it is הפקר?

²⁵ See footnote # 9. See מהרש"א.

2. How does תוספות compare the case of מתנה לחברו and a third party said that they are not מתנות to the case where the recipient himself says that it is not a מתנה?²⁶ In the former, it is obviously a meaningless statement since the speaker has no ability to accept or reject the מתנה; whereas in the latter the recipient can reject the מתנה?

3. If בטלה היא דבריו קיימין²⁷ means that it is הפקר,²⁷ what is the contradiction in our גמרא from the ברייתא to ששת רב concerning בטלה היא? Seemingly both agree that it is a לשון עתיד!²⁸

4. Why is the question on ר"ל (who maintains that אי אפשי בה הוי הפקר from אי אפשי בה לא אמר more valid than the question from רש"י between the cases of בטלה היא and אי אפשי בה (in זהו מצי לתרוצי) is at least as valid as the distinction between מטלטלין and קרקע³⁰ (especially since רש"י incorporates in both distinctions the idea that in the case of ר"ל he already acquired the gift).

---

²⁶ See footnote # 10.

²⁷ See footnote # 21.

²⁸ See מהרש"א (הארוך).

²⁹ See footnote # 22.

³⁰ See footnote # 19.

<u>הגירסאות <</u>	<u>ספרים דגרסי</u>	<u>ר"י</u>	<u>רש"י</u>
כאן ובכריתות	מתנה זו מבוטלת תיבטל לא אמר כלום אי אפשי בה בטלה היא אינה מתנה דבריו קיימין	מתנה זו מבוטלת תיבטל אי אפשי בה דבריו קיימין בטלה היא אינה מתנה לא אמר כלום	מתנה זו מבוטלת תיבטל אי אפשי בה לא אמר כלום בטלה היא אינה מתנה דבריו קיימין
הסתירה בגיטין מהברייתא שקתני בטל הוא דבריו קיימין	לפי הברייתא הוי בטל הוא לשון עתיד ולפי ר"ש הוי לשון עבר (כפי רש"י)	מאחר דבטל הוא הוי לשון עתיד א"כ היה צ"ל במתנה הפקר	לפי הברייתא הוי בטל הוא לשון עתיד ולפי ר"ש הוי לשון עבר (כפי רש"י כאן)
ישוב הסתירה בגיטין	לישנא דמועיל קאמר	לשון הטוב לו קאמר	לישנא דמועיל קאמר
הסתירה בכריתות מר"ל דסובר אי אפשי בה הוי הפקר	אי אפשי בה דבריו קיימין פי' הדרה למרה ולפי ר"ל הוי הפקר (כמו לר"י)	אי אפשי בה דבריו קיימין פי' הדרה למרה ולפי ר"ל הוי הפקר	לפי ר"ל הי צ"ל בטלה היא ג"כ הפקר ומדוע הדרה למרה – דבריו קיימין.
ישוב הסתירה בכריתות	דבריו קיימין פי' דהוי הפקר	דבריו קיימין פי' דהוי הפקר	דבריו קיימין פי' דהוי הפקר
קושיות	מדוע בגיטין לא מקשי הסתירה מאי אפשי בה דבריו קיימין לשון עבר	מה הפי' במס' גיטין לישנא דמהני בה קאמר מאחר שאומרים שאין המתנה בטלה	מדוע לא מקשי בכריתות על ר"ל מהא דאמר ר"ש אי אפשי בה לא אמר כלום
תירוצים	דבריו קיימין פי' דהוי הפקר – לשון עתיד	הלשון שטוב לו לקבל המתנה	דר"ל איירי במטלטלין ור"ש בקרקע